

UTRIKESDEPARTEMENTET

Helen Eduards, Chef, Enheten för styrning av utvecklingssamarbetet
Stockholm

REGERINGENS SKRIVELSE 2013/14, Remissvar

Biståndspolitisk plattform

UN Women nationell kommitté Sverige vill härmed lämna synpunkter till regeringens skrivelse 2013/14, Biståndspolitisk plattform. UN Women nationell kommitté Sverige arbetar för att göra FN:s nya jämställdhetsenhet känd och att öka kunskapen om enhetens normativa och operativa mandat, samt att bedriva insamling i Sverige för att bidra med finansiering till UN Women's verksamhet i världen. UN Women nationell kommitté Sverige är en politiskt och religiöst obunden, ideell organisation som arbetar för jämställdhet och kvinnors rättigheter.

Övergripande synpunkter

Vi välkomnar att jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter genomsyrar dokumentet, med tydlig referens till PGU och det övergripande målet om jämställdhet och demokrati. För att ytterligare tydliggöra detta skulle vi välkomna att plattformen uttryckligen använder Beijing Platform for Action (BPfA), antagen vid FN:s fjärde Kvinnokonferensen i Beijing 1995, som referensram för jämställdhetsarbetet i hela dokumentet. Det är viktigt att utveckla kvinnors aktörskap under alla delmål som biståndsplattformen omfattar och detta fastställs klart i BPfA.

Vi noterar också att fattigdomsbekämpning getts ett uttalat rättighetsperspektiv, vilket överensstämmer med att mänskliga rättigheter är universella och odelbara. Detta perspektiv på mänskliga rättigheter är centralt och dokumentet bör upprätthålla detta synsätt i samtliga delar. Mottagarlandet är ansvarigt för att medborgarnas mänskliga rättigheter upprätthålls och försvaras. Bistånd kan stötta nationella organisationer och mekanismer för att säkra mänskliga rättigheter, medan genomförandet är varje stats uppgift.

Millenniemålen har haft stor genomslagskraft för att främja långsiktiga satsningar på fattigdomsbekämpning, samtidigt som den blivit ett instrument för koordinering av resurser mellan olika partners i utvecklingssamarbetet och med mottagarlandet. Millenniemålen och Millenniedeklarationen nämns inte i plattformen, även om flera skrivningar genomsyras av tänkandet i dessa dokument. Biståndsplattformen skulle göras enklare att förstå för utvecklingspartner och mottagarländer underlätta tillämpningen och stärka ägarperspektivet. Visserligen löper Millenniemålen fram till slutet av 2015, men konsultationer och förhandlingar för en ny global agenda, utgår från resultat och erfarenheter från Millenniemålen.

Biståndspolitisk plattformens delmål.

Delmål 1: stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck.

Demokrati, mänskliga rättigheter och rättstatens principer beskrivs som mål i sig och som medel för att uppnå andra mål. Här skulle vi rekommendera att demokrati definieras t.ex. som en process för att undvika att demokrati endast likställs med väst-industriell uppfattning. Att allmänna val är en

nödvändig men inte tillräcklig förutsättning för demokrati, är väl accepterat, och biståndsinsatser behöver ett långsiktigt perspektiv för att påverka traditionella system, öka kunskapen om demokratiska system i alla samhällssektorer och försäkra att kvinnor och män kan delta på samma villkor.

Vad gäller ökad jämställdhet och stärkt egenmakt för kvinnor och flickor vill vi igen nämna fördelen att referera till Beijing Platform for Action, som också tar avstamp i Kvinnokonventionens (CEDAW) principer. Att BPfA är ett vedertaget internationellt instrument förstärks av att de årligen är utgångspunkt för diskussioner i FNs Commission on the Status of Women (CSW).

Delmål 2: förbättrade möjligheter för fattiga människor att delta i ekonomisk tillväxt och erhålla god utbildning.

Plattformen nämner förutsättningar för fattigdomsbekämpning, bl.a. hur kvinnors utbildning ska förbättras, fler och bättre jobb skapas, den privata sektorns bidrag till effektiva marknader, friare handel etc. Kvinnor måste delta i besluten. Vi rekommenderar att formulering kring kvinnors aktörskap förstärks, så att kvinnor kan delta i den produktiva processen, genom avlönat arbete med likvärdiga arbetsförmåner som män och hur produktionsmedlen utnyttjas. Att stärka organisationer och system som frigör de produktiva krafterna hos de fattiga medborgarna är viktigt, inte minst tillgång till finansiella produkter som krediter, sparande, försäkring etc. samt marknadsmässiga förutsättningar för att mikroföretagare ska kunna sälja varor och tjänster utan att diskrimineras.

Kvinnors roll och delaktighet i beslutsfattandet gynnar praktiska och effektiva lösningar och innovationer inom alla produktionsområden. Kvinnors och flickors utbildning är en förutsättning för en positiv utveckling. Kvinnors utbildningsnivå har positiva effekter på miljö och ekonomisk hållbarhet samt är positivt korrelerad till lägre fertilitet och inverkar alltså på befolkningstillväxt.

Livsmedelsproduktionen har en egen rubrik och är inriktad på ökad produktivitet inom jordbruket. Enligt FAO skulle produktiviteten öka med 12 % om kvinnor gavs bättre förutsättningar inom jordbruket, inklusive möjligheten att äga mark. Åtgärder att minska förlusten av livsmedel efter skörd och bygga ut infrastruktur för lager och transporter som gynnar producent och konsument är en viktig faktor för att öka fattiga människors tillgång till mat – ”access to food”.

Hur frihandel gynnar fattigdomsbekämpningen borde tas upp under detta delmål. I många länder har jordbruksproduktionen utarmats till följd av att världsmarknadspriser på livsmedel dumpats som en följd av överproduktion inom EU och andra länder med subventioner till jordbruket. Detta problem måste åtgärdas där det skapats.

Finansiering av utvecklingen i mottagarländerna kommer till stor del från inhemska resurser, bl.a. skatter. Mottagarländer kan inte själva stoppa kapitalflykt eller spåra korruptionsmedel. Summor som undanhålls är mångdubbelt större än utvecklingsfinansieringen globalt. Här kan plattformen vara tydlig med hur samarbetet kan utformas så att skatteintäkter stannar i produktionslandet, samtidigt som finansiella institutioner ges ansvar för att spåra resurser, undanhållna genom skatteplanering och medel från korruption.

Delmål 3: Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer.

I avsnittet behandlas särskilt de tekniska åtgärder som ska minska miljöpåverkan och öka motståndskraften mot klimatförändringar i samhället. Kvinnor och flickors utsatthet i detta sammanhang poängteras. Vi skulle välkomna att kvinnors aktörskap lyfts fram, särskilt kvinnors roll i att bygga motståndskraftiga samhällen, väl rustade att minska miljöpåverkan och klimatrisker och förstärka ekosystemtjänster.

Kvinnors kunskaper om lokala riskfaktorer och hur man förbättrar motståndskraften i hem och samhälle, skulle kunna minska katastrofrisken och förebygga stora förluster vid naturkatastrofer.

Därför är det en bra investering att satsa på kvinnors aktörskap, för att minska förluster av liv och resurser vid katastrofer.

Delmål 4 Förbättrad grundläggande hälsa

Detta delmål genomsyras av formuleringar från Millenniemålen – målen 4, 5, 6 och delvis mål 3 och 7. Sveriges starka stöd till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter - SRHR – understryks genom referens till Kairo deklARATIONEN och handlingsprogrammet som antogs 1994. Detta förstärker kunskapen om och tillämpningen av SRHR instrumentet i världen, vilket särskilt välkomnas.

Rent vatten och sanitet är en hörnsten i fattigdomsbekämpningen, men samtidigt ett effektivt medel att bekämpa sjukdomar och miljöförstöring. Att kvinnors roll är central när det gäller vattenförsörjningen är allmänt känt. Vi skulle önska att plattformen inkluderar kvinnors aktörskap även när fokus ligger på ingenjörlösningar. Kvinnor ska vara del av processen från planering, val av tekniska lösningar och utförande av investeringar inom vatten och sanitet.

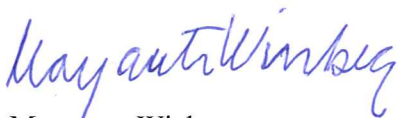
Delmål 5: Värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld.

Under detta delmål behandlas bl.a. Säkerhetsrådets Resolution 1325 och 1820 om kvinnor, fred och säkerhet. Vi saknar kvinnors aktörskap när det gäller förebyggande av konflikter, konfliktlösning och förhandling liksom planering och återuppbyggnad. Det är i vår mening ett misstag att behandla aktörer utan genusperspektiv. Det har visat sig att kvinnors aktiva deltagande främjar hållbara lösningar på konflikter, samtidigt som man undviker tidigare konfliktorsaker. Det är inte tillräckligt att se kvinnor som offer i konflikter i behov av skydd.

Delmål 6: Räddade liv, lindrad nöd och upprätthållen mänsklig värdighet.

Principerna för humanitärt bistånd, styrda av behov, fastställs och den samordnade rollen för det internationella humanitära systemet, enligt FN resolution (46/182) påpekas.

I avsnittet behandlas också förebyggande av katastrofer som ett viktigt område för svenskt bistånd. Här bör arbetet som bedrivs inom FN - under Hyogo Framework for Action – för att minska sårbarhet för katastrofer, samtidigt som återuppbyggnaden planeras för att undvika skapande av framtida risker. Kvinnor måste vara del av besluten och genomförandet. Mänskligt lidande kunde minska och betydande summor istället användas i utvecklingssamarbetet.

Margareta Winberg

Ordförande, UN Women nationell kommitté Sverige